

یک آهن

رفیق بود

در تقار

عارف واحد نازان
wahednavan@yahoo.com

در این کشور می‌بریم. منبع قدرت روس‌ها اتکا به شیوه‌های سلیبی و تهدید بوده است تا ساختارهای سازنده و جذاب.

افزون بر این، حاکمیت در روسیه همیشه میل به اقتدار نظامیان و شخصیت‌های امنیتی داشته است این روند حتی پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی نیز ادامه یافت. به نحوی که بوریس یلتسین هرگز با شعارهای آزادی خواهانه و لیبرال دموکراتیک نتوانست جمهوری فدراتیو روسیه را اداره کند او در پایان دوره دوم ریاست جمهوری‌اش به سراغ یک نظامی کار کشته و امنیتی رفت. این گونه بود که ولادیمیر پوتین مرد مرموز، ناشناخته و مأمور سابق کا-گ-ب (پلیس مخفی و امنیتی شوروی) ناگهان در جهان سیاست آشکار شد و بسیار سریع به مقام ریاست جمهوری روسیه رسید.

پوتین پس از به قدرت رسیدن سیستم امنیتی جدیدی در روسیه پیاده کرد. او با دعوت از میلیاردرهای روسی از آنها خواست به کارهای اقتصادی خود برسند و از دخالت در سیاست خودداری کنند. وی میلیاردرهایی را که از دستورانش سرپیچی کردند را یا زندانی کرد یا فضایی برای آنها ایجاد کرد که موجب خروج آنها از کشور شد. اندک

می‌گویند کالاهای روسی لوکس نیستند ولی محصولات این کشور در زمینه آهن آلات، فولاد و چدن در جهان ممتاز است.

می‌گویند نژاد اسلاو، نژاد خشنی است اگر نیم نگاهی به تاریخ سرزمین روسیه بیندازیم متوجه خشونت‌های تزارهای روسی می‌شویم حتی در نظام کمونیستی پس از لنین، جوزف استالین دومین رهبر اتحاد جماهیر شوروی را به سبب خشونت‌هایی که در طول بیش از سه دهه حکومت بر اتحاد شوروی کرد با ایوان مخوف از تزارهای بی‌رحم و خونخوار خانان رومانف مقایسه می‌کنند.

ضرب‌المثل‌ها، معماری، ساخت کالاهای، تاریخ و... متاثر از اندیشه انسان‌هاست. سیاست در این کشور نیز نشأت گرفته از همین خوی و خصلت است. باید اعتراف کرد که سیاست حرفه‌ای بی‌رحم است اما در روسیه بی‌رحم‌تر و خشن‌تر از دیگر کشورهاست. صاحب‌نظران و کارشناسان این حوزه جغرافیایی خشن، زمستان‌های بسیار سخت و طبیعت بی‌رحم را از عوامل تاثیرگذار در خلق و خوی روس‌ها می‌دانند. البته اگر گستردگی سرزمین‌های روس‌ها به عنوان، پهناورترین کشور جهان را به آن اضافه کنیم به درستی پی به لزوم حاکمیت مقتدرانه

صلح، استراحت میان دو جنگ است این یک ضرب‌المثل قدیمی روسی است. روس‌ها در تاریخ سراسر پر التهاب و خشونت‌آمیز خود یا در جبهه داخلی سرگرم سرکوب شورش بودند یا درگیر جنگ یا همسایه‌های خود، شاید به قول "کلازوویتس" توسل به ارتش ادامه دیپلماسی است به روش دیگر! می‌گویند معماری روس‌ها خشن است. ساختمان‌ها و پل‌های بزرگ و زمخت و بناهای به یادگار مانده از سده‌های گذشته گویای این واقعیت است.

او را ترور کردند. با ترور او آتش کینه چچن‌ها علیه روس‌ها شعله‌ورتر شد. در حالی که جنگ میان جدای خواهان چچنی و دولت روسیه ادامه داشت، یلتسین از قدرت کناره‌گیری و ولادیمیر پوتین به مقام ریاست جمهوری رسید. پوتین سیاست فشت آهنین را در قفقاز شمالی اتخاذ کرد. او با خودداری از هر گونه گفتگو با جدایی خواهان دستور سرکوبی آنها را صادر کرد. بنابراین این ژنرال‌های روسی علاوه بر جنگ در جنوب روسیه به تعقیب شبه نظامیان چچنی، در کوه‌های قفقاز پرداختند. چچن‌ها نیز از سال ۱۹۹۹ خرابکاری، بمب‌گذاری، ترور و گروگانگیری را آغاز کردند. نخستین ضربه به روس‌ها زمانی وارد شد که یک گروه از شبه نظامیان چچنی در اکتبر سال ۲۰۰۲ با حمله به تئاتر شهر مسکو بیش از هفتصد

میلیارد رهایی که در کشور باقی ماندند جنگ پنهانی با او را آغاز کردند. تحلیل‌گران سیاسی معتقدند بودجه نظامی چچن‌های جدایی خواه و ناراضیان دولت را میلیارد رهای ناراضی از دولت پوتین تامین می‌کنند.

جمهوری فدراتیو روسیه پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی به عنوان وارث شوروی با مشکلات فراوانی روبرو شد. تعدد اقوام در جنوب این کشور موجب بروز مشکلاتی برای روسیه شد.

قفقاز به دلیل دارا بودن اقوام گوناگون به موزیک اقوام شهرت دارد بنابراین مسکو صرف نظر از اینکه در قفقاز جنوبی با سه جمهوری تازه استقلال یافته گرجستان، آذربایجان و ارمنستان در روابط خارجی خود دچار فراز و فرودهایی است در قفقاز شمالی هم استقلال خواهی چچن‌ها و اینگوش‌ها بیش از یک دهه است که مردان کاخ کرملین را آزار می‌دهد.

در منطقه جنوب غربی روسیه و در جهت شرق به غرب رشته کوه‌های قفقاز بیش از هفت جمهوری خود مختار به حیات سیاسی خود ادامه می‌دهند. جمهوری‌های خودمختار داغستان، چچن، اینگوش، اوستیای شمالی، کاباردار بالکار، آیدگه و قاراجای-چرکس که تا پیش از سال ۱۹۹۳ به صورت یک استان خود مختار در ترکیب روسیه قرار داشتند با قوانینی که در همین سال به تصویب دوامی روسیه رسید از استان‌های خود مختار به جمهوری خود مختار ارتقاء یافتند ولی جنگ‌های چریکی با دولت مسکو زمانی آغاز شد که برخی از این جمهوری‌های خودمختار خواهان جدایی از روسیه و استقلال کامل شدند.

چچن‌ها بیشتر از سایر جمهوری‌های خودمختار قفقاز شمالی برای رسیدن به استقلال تلاش کردند آنها ۱۳ سال است که در این راه با دولت مرکزی مبارزه می‌کنند اما هرگز به خواسته‌های خود نرسیده‌اند.

بوریس یلتسین در دوره اول ریاست جمهوری‌اش کوشید تا با گفتگو، اختلافات را حل و فصل کند اما او در این راه موفق نشد دور دوم ریاست جمهوری او نیز با حملات جدای خواهان چچنی و جنگ‌های چریکی از سوی آنها همراه بود. جوهر دودانیف مرد ثروتمند چچن و رهبر جدایی خواهان با در دست گرفتن اسلحه جنگ‌های چریکی را علیه دولت مرکزی روسیه آغاز کرد. اما روس‌ها سرانجام

شهروند روسی را در سالن تئاتر به گروگان گرفتند. گروگانگیرها خواستار شناسایی چچن مستقل از سوی مسکو شدند. اما دولت روسیه مخالف استقلال چچن بود. بنابراین ناموران امنیتی روسیه با وارد کردن گازهای خواب‌آور به مکان تئاتر به محل گروگانگیری حمله کردند و نتیجه این عملیات بیش

جدای خواهان چچنی نیاز به چراغ سبز آمریکا و اروپایی‌ها داشت. کرملین به این منظور مجبور به دادن امتیازهای زیادی به غربی‌ها شد. از دیگر سو مبارزه با چچنی‌ها همواره هزینه‌های اقتصادی سنگینی برای روس‌ها داشته است. با این که مسکو با افزایش نیروهای نظامی خود در قفقاز شمالی به سرکوبی شدید مبارزان چچنی پرداخت اما نه تنها در این راه موفق نشد، بلکه با تشدید عملیات خرابکارانه چچن‌ها مواجه شد بحران در قفقاز شمالی زمانی اوج گرفت که کرملین هر گونه مذاکره با رهبران شورشیان چچنی را ممنوع کرد و بر مبارزه تا نابودی

شورشیان پافشاری کرد. این گونه بود که اصلان مسخدوف و شامیل باسایف رهبران جدای خواهان چچنی دستور عملیات خرابکارانه را صادر کردند، مسخدوف در این راه حتی دوست صمیمی خود احمد قادراف رئیس جمهور چچن را ترور کرد با کشته شدن قادراف در بیست اردیبهشت ماه سال جاری در چابکاه ویژه ورزشگاه گروزی چچن‌ها در کمتر از یک سال دو باره به پای صندوق‌های رای رفتند تا از میان هفت نامزد انتخابات یکی را به عنوان رئیس

مسکو نشان داد حاضر نیست با گروگانگیرها تن به مذاکره بدهد

از ۱۳۰ نفر کشته شدند بعدها مشخص شد گازهایی که نیروهای امنیتی روسی در این عملیات استفاده کردند علاوه بر داشتن اثر خواب‌آور دارای خواص مرگ‌آوری نیز بودند.

بحران گروگانگیری اکتبر ۲۰۰۲ دستاویزی شد تا رهبران کاخ کرملین در سرکوبی بیشتر چچن‌های جدایی خواه یا دست باز عمل کنند. از آن پس روس‌ها برای سرکوبی شورشیان چچن نیروهای زیادی به منطقه اعزام کردند، اما مسکو برای سرکوب

جمهوری آذربایجان. مراسم در پایان انتخابات روز ۸ شهریور سال جاری آلواکالیف وزیر کشور سابق چین به عنوان رئیس جمهوری برگزیده شد. در حالی که انتظار می رفت در هنگام رای گیری عملیات تروریستی علیه نظامیان روسی شدت گیرد اما چین ها و روس ها در این انتخابات روز آرامی را پیشی بر گذاشتند.

اکالیف پس از تکیه زدن بر سنتی شماره یک جمهوری خودمختار چین جنگ با شورشیان را بر اساس آنچه رهبران کاخ سفید بر آن تاکید داشتند در دستور کار خود قرار داد. تنها چند روز پس از آن اسلحه مستحضره و شامیل باسایف دو رهبر جدای جبهه پیشی دستور عملیات تروریستی را صادر کردند.

در نخستین اقدام تروریستی دو هواپیمای روسی در منطقه قفقاز سقوط شد. خلبانان و بیش از ۹۰ مسافر و خدمه در این حادثه کشته شدند. مهندسان روسی

یک زن چینی با بستن مواد منفجره اقدام به حرکت انتحاری کرد و موجب کشته و زخمی شدن دهها شهروند روسی شد. ساعاتی بعد روسیه با بزرگترین حمله گروگان گیری تاریخ این کشور

مواجه شد. شبه نظامیان چینی و اینگوشی با یورش به مدرسه ای در شهر 'بسلان' نوسنگی شمالی بیش از هزار دانش آموز، والدین آنها و کارکنان این مدرسه را به گروگان گرفتند و لادیمیریوتین که آماده پرواز

به ترکیه بود سفر خود به آنکارا را لغو کرد و از استراحت گاه خود در کنار دریای سیاه به سرعت خود را به مسکو رساند تا بر عملیات نجات گروگان ها نظارت کند.

سرگرم بررسی جبهه سیاه هواپیماهای سقوط شده بودند که حادثه تروریستی دیگری در یکی از ایستگاه های متروی شهر مسکورخ داد در این حادثه

چین ها در ۱۳ سال گذشته در راه استقلال با مسکو در حال جنگ بوده اند

سه روز از آغاز گروگان گیری گذشت. اما نیروهای امنیتی روسیه نتوانستند با گروگان گیران به توافق برسند فشارهای داخلی و خارجی برای نجات گروگان ها بر مسکو شدیدتر شد.

از سوی دیگر گروگان گیرها تهدید کردند در صورتی که مقامهای روسیه با خواسته های آنها موافقت نکنند تک تک گروگان ها را خواهند کشت در پایان ضرب الاجل تعیین شده چند گروگان کشته شد در این حین چند دانش آموز از غفلت گروگان گیرها استفاده کرده و موفق به فرار شدند.

اما گروگان گیرها تا تامین خواسته های خود هرگز حاضر به آزادی گروگان های دیگر نبودند. آنها برای آزادی گروگان ها پیش شرط های سنگینی را

پیش کشیدند. کناره گیری ولادیمیر پوتین از مقام ریاست جمهوری، استقلال چین، خروج بی قید و شرط نیروهای روسی از این جمهوری خودمختار و آزادی سریع زندانیان از زندان تنها چند خواسته سنگین گروگانگیرها بود.

روس ها وقتی موفق به متقاعد کردن گروگانگیرها نشدند با تخریب دیوار مدرسه دست به حمله زدند تا خونین ترین حادثه روسیه پس از فروپاشی شوروی رقم بخورد. شدت حمله به حدی بود که بسیاری از اجساد به علت سوختگی شدید قابل تشخیص نبودند. بسیاری از پدران و مادران با در دست داشتن عکس های فرزندان خود در لابه لای اجساد دنبال کودکان خود می گشتند.

در این حادثه بیش از ۵۰۰ نفر کشته و نزدیک به ۵۰۰ نفر دیگر نیز به شلخت زخمی شدند. توبل به خشونت برای حل بحران گروگانگیری چشم مردم روسیه و جهان را برانگیخت. خبرگزاری های روسیه و مطبوعات سراسر جهان در حجم بسیار بالایی به پیگیری اخبار این رویداد تلخ پرداختند. بسیاری از کشورهای جهان با حادثه دیدگان ابراز همدردی کردند.

از سوی دیگر فعالان حقوق بشر و مقام های سیاسی برخی کشورها دولت روسیه را به سبب ناتوانی در حل مسأله امتزب بحرآن و نادیده گرفتن جان گروگان ها تحت فشار گذاشتند. وزیر امور خارجه هلند بشدت به مقام های روسی حمله کرد. این امر موجب تیره شدن روابط مسکو-امستردام شد. روس ها برای تحت فشار قرار دادن هلند، سفیر این کشور را به وزارت امور خارجه فرا خواندند. سرانجام بحرآن در روابط دو کشور با خویشتننداری دو طرف بر طرف شد.

اما مهم ترین دغدغه روس ها تقویت حس انتقام گیری مردم اوستیای شمالی از همسایه اینگوش خود است. جنگ سختی میان این دو جمهوری خودمختار پس از انحلال شوروی روی داد که در نتیجه آن نیروهای اینگوش از خاک اوستیای شمالی خارج شدند از این رو روس ها نگران شله ور شدن مجدد اختلافات قومی و مذهبی در جنوب کشور خود هستند.

نخستین ترکش این حادثه برکناری وزیر کشور اوستیای شمالی از سوی رئیس جمهوری این جمهوری خودمختار بود بحث جدی برکناری رئیس

سازمان امنیت روسیه نیز به دفعات در مطبوعات و رسانه های این کشور مورد نقد و بررسی قرار گرفته است.

اما آنچه در این بین مهم می نماید واکنش ولادیمیر پوتین به سربرداران تروریستی اخیر در قفقاز است پوتین به ویژه پس از حمله خونین گروگانگیری شهر بسلان در موسکوگری هندمند خواستار تغییراتی در قانون اساسی سال ۱۹۹۳ شد. این قانون با حذف حذف نظام سابق (شوروی) از سوی پوتین یلتسین و منظور شدن نظام و به همه پرسش گذاشته شد.

تصمیم اخیر پوتین مبنی بر تغییر قانون مصوب ۱۹۹۳ موجب اعتراض شدید یلتسین شد پس از سالها سکوت بالاخره لب به سخن گشود و برانگیخت

ولادیمیر پوتین و نمایندگان دوما با تصمیمات و مصوبه های اخیر وضعیت پلیسی شدیدی را در سراسر خاک روسیه ایجاد کرده اند.

از پوتین مدعی شد رئیس جمهوری روسیه از روح قانون اساسی ۱۹۹۳ دوری جسته لیبورال دموکراسی را کنار زده و قصد بازگرداندن روسیه به عقب را دارد. اما ولادیمیر پوتین با اعلام اینکه این قانون موجب بروز مشکلاتی در جامعه روسیه شده خواستار بازنگری در آن بر اساس شرایط جدید روسیه شد. طرفداران پوتین برای وادار کردن یلتسین به سکوت خواستار رسیدگی به پرونده وی از سال ۱۹۸۸ تا زمان کناره گیری شدند.

پوتین و یارانش تصمیم گرفته اند برای حل مشکلات بیشتر اختیارات را در مسکو متمرکز کنند. قانون انتخابات دوما و فرمانداران ۸۹ گانه را اصلاح کنند و امور دفاعی و امنیتی را تقویت کنند. گویا آنها بیشتر از این منتظر بهانه ای برای اجرای برنامه های خود بودند.

مسکو تلاش برای راه اندازی سیستم امنیتی اف - بی - اس به جای کا - گ - ب سابق را آغاز کرده است. دومای روسیه در لول مهر ماه تشکیل جلسه داد و در نخستین گام به منظور مسلود ساختن

منابع مالی داخلی و خارجی تروریست ها قوانین مربوط به مهاجرت مبارزه با جنایت و بانک ها را مورد بازنگری قرار داد.

با این وجود اظهارات اخیر پوتین و اقدامات دوما مبنی بر برداشتن سیستم انتخابات در ایالات ۸۹ گانه و دادن حالت انتصابی به فرمانداران به جای مکانیسم انتخابی علاوه بر داخل واکنش هایی را در خارج از جمهوری فدراتیو روسیه نیز به همراه داشت. مجله اکونومیست با انتقاد از اقدامات پوتین آن را نوعی دیکتاتوری ارزیابی کرد این مجله همچنین با طرح کارپاکتوری تحولات روسیه پس از سه حادثه تروریستی اخیر را به باد تمسخر گرفت در این کارپاکتور یک تانک به تصویر کشیده شده که لوله آن به سوی صندوق رای گیری نشانه گرفته شده است در بالای صفحه این نوشته به

چشم می خورد زود باش این صندوق را منفجر کن شاید یک تروریست داخل آن مخفی شده باشد!

مخالفان دولت پوتین بویژه کمونیست ها در داخل با برپایی راهپیمایی هایی مخالفت خود را با اقدامات دولت ابراز کردند اما به رغم همه مخالفت های داخلی و خارجی

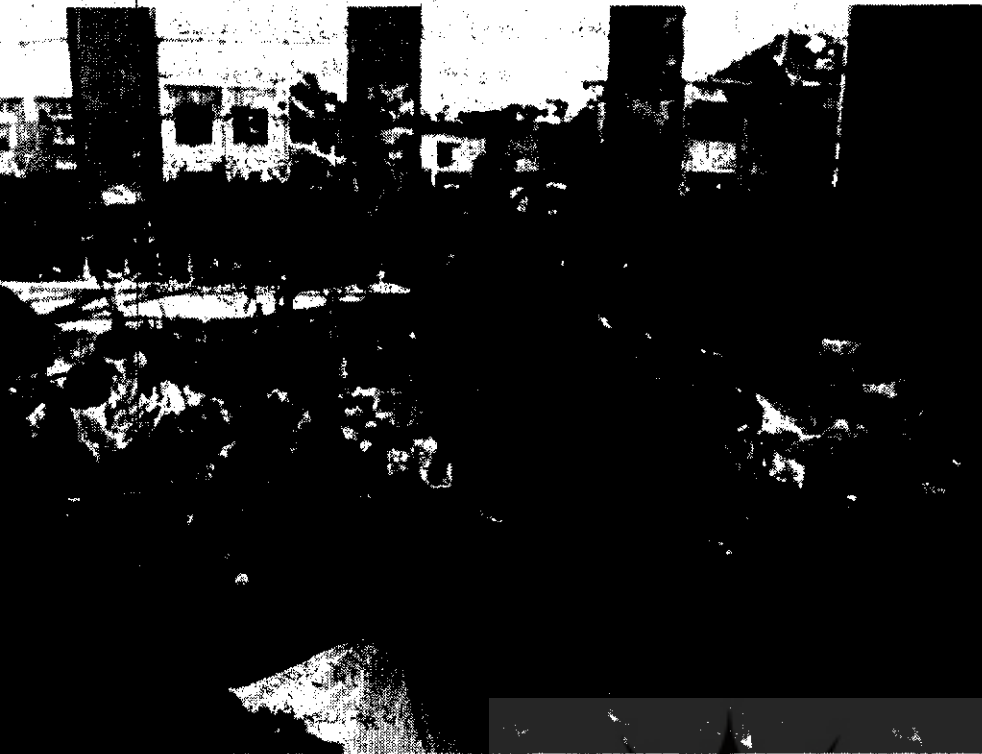
پوتین عزم خود را برای اجرای طرح های امنیتی در روسیه جزم کرده است.

گفته می شود حتی برخی از نمایندگان دو آتش دوما علاوه بر تلاش برای تصویب قوانین شدینتر مجازات علیه تروریست ها و حامیان آنها خواستار برقراری دوباره مجازات اعدام در روسیه هستند.

به هر حال جنگجویان چینی در تلاش برای استقلال چین با جمعیت یک میلیون و صد هزار نفری هستند آنها برای رسیدن به این هدف خود از سال ۱۹۹۱ تا به حال با دولت مرکزی جمهوری فدراتیو روسیه وارد جنگ شده اند که حاصل آن پس از ۱۳ سال کشته شدن هزاران نفر از مردم بی گناه بوده است.

در آن سو روسیه هرگز حاضر به جدایی جمهوری خودمختار چین از این کشور نیست حاصل خیز بودن منطقه قفقاز شمالی و عبور لوله های نفت دریای خزر از منطقه از جمله دلایل مهم مخالفت روس ها با استقلال چین ها است.

روس ها نیک می دانند که با موافقت با جدایی

و استقلال چچن تب استقلال خواهی سایر جمهوری های خود مختار بویژه اینگوش ها داغستانی ها و... داغ تر خواهد شد. در آن صورت جنوب روسیه به کانون تنش های سیاسی و نژادی تبدیل خواهد شد. بنابراین بی دلیل نیست روس ها از هر امری برای فشار آوردن به جدایی خواهان چچنی استفاده می کنند و مانع از وقوع چنین امری می شوند.

جاده گروگانگیری شهر بسلان و توسل به خشونت برای نخل و فصل این بحران اگر چه موجی از انتقادهای شدید داخلی و خارجی را علیه رهبران روسیه در پی داشت اما مستکو در این ماجرا نشان داد هرگز حاضر نخواهد بود با گروه گانگیزی ها شورشیان و جدایی خواهان معامله کند. بلکه اگر لازم باشد که خشن ترین شیوه با بحران های این چنینی برخورد می کند.

در کشی و نفوس ماجرای گروه گانگیزی در شهر بسلان اوستیای شمالی دولت روسیه بلافاصله درخواست تشکیل جلسه اضطراری شورای امنیت کرد نماینده این کشور در شورای امنیت با تأکید بر عجز از همکاری با توروریست ها از جهانیان خواست تا کشورش را در این راه یاری دهند.

به دنبال آن پوتین در یک مصاحبه مطبوعاتی

روس ها نیک می دانند که با موافقت با جدایی و استقلال چچن تب استقلال خواهی سایر جمهوری های خود مختار بویژه اینگوش ها، داغستانی ها و... داغ تر خواهد شد.

اعلام کرد: ما هرگز با قاتلان کودکانمان گفتگو نخواهیم کرد او بار دیگر بر جنگ با جدایی خواهان چچنی و تروریست ها با فشاری کرد.

به نظر می رسد تحرکات جهانی دولت روسیه بویژه در شورای امنیت سازمان ملل متحد اقدامات پوتین و نمایندگان طرفدار دولت و روسیه در تصویب قوانین جدید لغضه طراحان گروه گانگیزی شهر بسلان را در رسیدن به اهداف خود ناکام گذاشت. شامیل باسایف که خادع گروه گانگیزی مدرسه بسلان

اوستیای شمالی را به عهده گرفته است. مدعی شد ما قصد کشتن گروهان ها را نداشته ایم او انتظار داشت رسانه ها و احزاب مخالف دولت پوتین در داخل و حامیان حقوق بشر و دولت های آمریکا و اروپایی دولت روسیه را تحت فشار مضاعف قرار دهند تا وی و همدستانش بتوانند با بین المللی کردن بحران چچن به اهداف خود برسند. اما نه تنها چچن نشد بلکه اقدامات تروریستی او و دیگر رهبران شورشیان موجب حاکم شدن وضعیت انتحالی بر جمهوری فدراتیو روسیه شد. ولادیمیر پوتین و نمایندگان دوما با تصمیمات و منصوبه های اخیر وضعیت پلیسی شدیدی را در سراسر خاک روسیه ایجاد کرده اند.

مصوبات جدید شرایط را برای جهانگردان نیز سخت تر کرده است. مأموران گمرک این کشور کیف های مسافران را با دقت بازرسی می کنند پناه دادن به مهاجران غیرقانونی در این کشور مجازات های بسیار سنگینی را به همراه خواهد داشت. روس ها حتی پس از حمله انتحاری یک زن تروریست در مقبره شهر مسکو مانع از کار دست

فروش ها در ایستگاه های مترو می شوند این اقدام پلیس بزرگترین شهر جهان، اعتراض و راهپیمایی دست فروش ها را به همراه داشت آنها قصد دارند در خصوص موافقی که پلیس برای کسب و کار آنها ایجاد می کند به پوتین شکایت کنند. نظامیان روسی همچنین در قفقاز شمالی مقررات شدیدی را اعمال کرده اند آنها با هر گونه رفت و آمد مشکوک برخورد می کنند. مدارس هم در جمهوری فدراتیو روسیه بویژه در جمهوری های خودمختار قفقاز شمالی به سیستم ایمنی جدیدی مجهز شده اند.

به نظر می رسد افکار عمومی روسیه به دلیل ترس از حملات دوباره تروریست ها تا حدودی آماده پذیرش طرح های رئیس جمهور روسیه است.

بنابراین در پی سه حادثه تروریستی ماه گذشته در روسیه و برخورد قاطع و انتطاف ناپذیر رفیق پوتین با تروریست ها، جدایی خواهان چچنی باید خواب استقلال جمهوری خودمختار چچن و جدایی از خاک روسیه را ببینند. بویژه اینکه افکار عمومی داخل و خارج روسیه موافق برنامه های ولادیمیر پوتین و یارانش در مبارزه با اقدامات تروریستی هستند. از این رو رهبران خشن گین گرمین این باور به جای مثبت آهنگین، سیاست پتک آهنگین را در سرکوب جدایی خواهان به کار خواهند گرفت.